

Vergroeningsstrategie chemieconcerns gaat onverminderd door, ook met lange wachttijd Ctgb

Wel wordt gevreesd voor belemmering innovaties op lange termijn

Onlangs luidde de tuin- en landbouwsector de noodklok in een artikel van Nieuwe Oogst. Telers willen graag verduurzamen, maar menen daar niet aan toe te komen door het schaarse aanbod aan groene middelen. Dit aanbod zou achterblijven door de lange wachttijd bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Dit vakblad maakte een rondgang langs verschillende gewasbeschermingsproducenten om na te gaan welke invloed de vertraging heeft op de ambitie om te vergroenen.

Auteur: Meike Wessels

Tjeerd de Groot van D66 stelde naar aanleiding van het artikel in Nieuwe Oogst Kamervragen over de lange wachttijd. Minister Schouten van het ministerie van LNV beantwoordde deze onlangs met de boodschap: 'Het Ctgb heeft de beoordelingscapaciteit de afgelopen jaren uitgebreid, maar dat kan niet voorkomen dat de vraag inmiddels groter is dan het Ctgb aan kan. Het Ctgb levert bovengemiddeld veel werk.'

Maatregelen

Aanvullend zijn er maatregelen genomen om de doorlooptijd per aanvraag terug te dringen. Zo wordt de instroom van Europese aanvragen voor onder andere de goedkeuring van nieuwe werkzame stoffen en de zonale toelating van nieuwe gewasbeschermingsmiddelen voorlopig beperkt. Ook bekijkt het Ctgb jaarlijks of gecontroleerde groei van de capaciteit nodig is waarbij rekening wordt gehouden met het absorptievermogen van een team, dat wil zeggen de grootte van de groep en de balans tussen ervaren medewerkers en starters.

Volgens Schouten gaat het niet alleen om de capaciteit bij het Ctgb, ook de beoordelingscapaciteit bij de overige lidstaten speelt een belangrijke rol. Ctgb onderschrijft dat in een

onlangs verschenen persbericht met de boodschap dat het verhogen van de capaciteit in de lidstaten hard nodig is, onder meer Brexit heeft de tekorten hoger op laten lopen. Het college laat weten het probleem 'proactief' te agenderen in de verschillende Europese overleggen.

Nieuwe biologische stoffen en middelen

Momenteel krijgen nieuwe aanvragen bij het Ctgb een tijdslot in 2024 aangewezen. Schouten benadrukt echter in haar reactie dat het niet zo is dat er tot die tijd bij het Ctgb geen nieuwe groene gewasbeschermingsmiddelen in beoordeling genomen kunnen worden. Schouten: 'Het Ctgb heeft voor de komende jaren juist al een behoorlijk aantal aanvragen voor nieuwe stoffen en middelen als rapporterend lidstaat geaccepteerd en in de planning opgenomen, waaronder veel nieuwe biologische stoffen en middelen.'

Ervaring gewasbeschermingsproducenten

Dit vakblad maakte een rondgang langs verschillende gewasbeschermingsproducenten om uit te zoeken welk effect de lange wachttijd heeft op de vergroeningsstrategie van de ontwikkelaars. Hierbij spraken we met Bayer Crop Science, Syngenta Crop Protection en Certis Europe.

8 min. leestijd

Kwekers menen niet aan verduurzaming toe te komen door het schaarse aanbod van groene middelen. Wat is jullie bevinding daarin?

Edwin Hendriks, Crop Manager bij Certis

‘Er zijn al veel groene middelen beschikbaar en het aantal neemt nog steeds toe om het wegvallen van conventionele middelen op te vangen en te voldoen aan de toenemende vergroeningseisen. Wat veel belangrijker is bij verduurzaming, is kennisopbouw bij zowel de teler als de fabrikant. Zowel kennis over ziektes en plagen als over de producten, dus wanneer je ze inzet en op welk moment. Een biologisch product inzetten is niet hetzelfde als een conventioneel middel: je moet kijken hoe het werkt en op welk moment in de cyclus van de ziekte of plaag je het inzet. De meeste groene middelen dienen preventief en niet curatief te worden toegepast. Dat vergt een andere manier van werken en denken dan de sector tot nu toe gewend was. Telers moet anders tegen problematiek proberen aan te kijken.’

Jolanda Wijsmuller, vergroeningsspecialist bij Bayer Crop Science

‘We roepen dat we meer moeten vergroenen en dat de gewasbeschermingsproblematiek is opgelost als er meer groene middelen op de markt komen. Daar wil ik nuancering in aanbrengen. Natuurlijk is het prettig als de beoordelingsautoriteiten meer groene middelen in registratie nemen, maar wij zien al veel middelen met potentie op de markt die telers nog niet gebruiken, vergroening biedt dus nog meer potentie dan nu wordt toegepast in

‘Het Ctgb heeft de beoordelingscapaciteit de afgelopen jaren uitgebreid, maar dat kan niet voorkomen dat de vraag inmiddels groter is dan het Ctgb aan kan’

de markt. Een ander aandachtspunt is dat een groen middel niet zomaar een synthetisch product vervangt. Daarbij moet niet de gedachte zijn: als we maar genoeg groene middelen hebben, is het probleem opgelost. Er is meer nodig binnen de huidige manier van telen. Zo is de effectiviteit van een groen middel in tegenstelling tot een chemisch middel geen 97% maar vaak tussen de 60 en 80%. Daarnaast zijn groene middelen vaak duurder door hoge productiekosten. De complexiteit en afhankelijkheid omtrent het tijdstip van toepassing vragen van onze kant meer onderzoek en ook meer kennisoverdracht.’

Hanneke Verhelst, hoofd duurzaamheid bij Syngenta

‘Wij zien dat telers zoeken naar oplossingen voor chemische middelen die wegvallen. Sommige middelen verdwijnen onder strenge wet- en regelgevingen, en wat dan? Een biologisch middel kan een oplossing zijn om dat te ondervangen, maar we kijken ook naar andere oplossingen. Bijvoorbeeld door verschillende technieken te combineren, zoals veredeling om een plant weerbaarder te maken of de combinatie te zoeken met chemie en biologie. Ook kijken we naar precisietechnieken zodat ieder druppeltje gewasbescherming op de juiste plek komt én enkel toegepast wordt waar nodig. We geloven dat een combinatie van technieken gaat helpen in de verdere verduurzaming van de land- en tuinbouw en waar nodig de gaten dicht die er momenteel zijn.’

In hoeverre heeft de lange wachttijd bij het Ctgb invloed op jullie ambitie om te vergroenen?

Hendriks, Certis: ‘Wij ervaren op kortere termijn geen last, wel zijn er lichte vertragingen. Veel groene middelen zitten al in het registratieproces. Het is echter wel belangrijk dat dit knelpunt opgelost wordt. Ontwikkeling van een middel vergt vele jaren, lange wachttijden verhogen de ontwikkelingskosten en daarmee de mogelijkheden om meer groene middelen te ontwikkelen. Om innovatie te bevorderen is het van belang dat er biologische middelen tot

Remdry: een fyto-sanitair systeem om te voorkomen dat resten van gewasbescherming in het water terecht komen.

Foto: Syngenta

Hanneke Verhelst
Syngenta

toelating blijven komen. Alleen op die manier geef je de sector de kans om innovatie op gang te brengen.'

Wijsmuller, Bayer: 'De lange wachttijd is een belemmering voor innovatie op zowel gebied van synthetische als biologische middelen. Op moment dat een dossier klaar is, zijn we ongeveer al 8 of 9 jaar bezig geweest met de ontwikkeling van een nieuwe actieve stof of het vinden van een nieuw groen middel. Daar komen nu extra jaren bij op, terwijl we in het normale proces het product, na indienen van het registratiedossier, binnen 3 of 4 jaar de markt op hebben. Onze winst wordt voor een groot deel geïnvesteerd in innovatie: de vertragingen hebben invloed op dat hele proces, ze houden innovatie aan alle kanten tegen.'

Groentransitie bij Syngenta Crop Protection

Syngenta Crop Protection zit in transitie waarbij duurzaamheid een steeds hogere plek krijgt op de agenda. Hanneke Verhelst van Syngenta is als hoofd duurzaamheid Benelux bezig met het vraagstuk hoe duurzaamheid lonend te maken, zowel voor de teler als de organisatie. Momenteel bedient de producent in Nederland nog een kleine biologische markt met 6 middelen in haar portfolio. In 2025 wil het bedrijf wereldwijd leidend zijn op het gebied van biologische gewasbeschermingsmiddelen, een doel dat nu nog erg ver weg lijkt. Achter de schermen lopen echter verschillende processen die dit ambitieuze plan waar moet maken, laat Verhelst weten. Zo nam Syngenta recentelijk Valagro over en werkt het samen met DSM aan nieuwe biologische oplossingen.

'Het tempo waarop chemische middelen wegvallen, kunnen we helaas niet altijd snel genoeg bijbenen met nieuwe oplossingen'

Verhelst, Syngenta: 'We zien dat de tijd steeds verder oploopt voordat een innovatie op de markt komt, inmiddels zo'n 12 jaar. De samenleving en markt willen harder, dat maakt het soms lastig. Het tempo waarop chemische middelen wegvallen, kunnen we helaas niet altijd snel genoeg bijbenen met nieuwe oplossingen. Dat kost tijd. Voor een deel is dat te wijten aan de wachttijd bij het Ctgb. We zien ook dat andere EU-lidstaten over onvoldoende beoordelings-

capaciteit beschikken. Er staan wettelijke termijnen voor een beoordelingsautoriteit om te toetsen. Die worden bijna niet meer gehaald. De vertragingen gelden dus niet alleen voor het Ctgb, we zien dat in heel Europa. Dat baart ons zorgen, het vertraagt innovatie en zorg voor gaten in het portfolio die we niet op tijd kunnen dichten. Enerzijds omdat uitvindingen nog niet zijn gedaan en anderzijds omdat ze nog in de wacht staan in het toelatingsproces. Dat zien we

Jolanda Wijsmuller
Bayer Crop Science

Vergroeningsstrategie bij Bayer Crop Science

Jolanda Wijsmuller is vanuit Bayer Crop Science verantwoordelijk voor de strategie van groene middelen. Het bedrijf vergaart naast kennis vanuit detailproeven ook kennis vanuit projecten waarbij de samenwerking wordt gezocht met telersgroepen en ketenpartijen. In deze proeven proberen ze zaken boven water te krijgen die telers motiveren om groene keuzes te maken: wat voor voordelen kan een groene keuze opleveren? Ook brengen deze proeven aandachtspunten aan het licht waar Bayer vervolgens mee aan de slag kan. 'En omdat je het samen doet, is de acceptatie hoger', besluit Wijsmuller.

Edwin Hendriks
Certis Europe

Certis Europe marktleider in groene middelen

Certis Europe is marktleider in groene producten, vergroening maakt al vele jaren onderdeel uit van de bedrijfsstrategie. Al in de jaren '90 registreerde Certis Europe producten van natuurlijke oorsprong ter bestrijding van insecten en schimmels. Sinds 2018 heeft Certis een eigen onderzoeklocatie in Nederland waar demonstratieproeven en onderzoek wordt gedaan om de inzet van groene middelen te optimaliseren.

bij zowel chemische als biologische middelen. Ook voor telers is dat vervelend, zij zitten straks met de gebakken peren. Desondanks blijven wij ons onverminderd inzetten voor innovatie.'

Vanwaar de oplopende wachttijd bij het Ctgb?

Verhelst, Syngenta: 'We zouden we graag zien dat het sneller gaat en we denken dat dit mogelijk is door meer capaciteit beschikbaar te maken bij de beoordelingsautoriteiten. Ook vind ik het niet logisch dat biologische gewasbeschermingsmiddelen onder exact dezelfde wet- en regelgeving beoordeeld worden als chemische middelen. Zo dient bijvoorbeeld de effectiviteit van een nieuw middel gelijk aan of hoger te zijn dan de marktstandaard. Bij biologische middelen weten we dat de effectiviteit doorgaans lager is en meer afhankelijk van de omstandigheden. Zo'n eis is dus niet zinvol. We zien graag dat de wet- en regelgeving hierop aangepast wordt om biologische middelen op de markt te krijgen. Ook dat zou versnelling in toegang kunnen creëren.'

Wijsmuller, Bayer: 'Het gaat uiteindelijk om de beoordeling van de mogelijke risico's. De vraag is tot hoe ver je gaat met het uitsluiten hiervan. Dat gaat momenteel erg ver. Opmerkelijk is de politieke en maatschappelijke druk waardoor steeds meer geneigd wordt naar het verder uitsluiten van risico's. Dossiers worden daardoor steeds groter en complexer en vergen steeds meer beoordelingscapaciteit. Ons systeem is in feite erg goed: elke 10 jaar dient een middel opnieuw door de molen te gaan voor een herregistratie. Dat zorgt tegelijkertijd ook voor veel extra *workload*. De steeds groter wordende dossiers en de 10-jaarlijkse herbeoordelingen maken het een zeer arbeidsintensief systeem en daar lopen we nu langzamerhand helemaal in vast.'

Wat wordt verstaan onder groene middelen?

Volgens brancheorganisatie voor producenten van gewasbeschermingsmiddelen Nefyto zijn groene middelen te onderscheiden in drie categorieën: middelen die gebruikt mogen worden in de biologische teelt, middelen van natuurlijke oorsprong of middelen waarvan de actieve stof door de EU als laag-risico stof is erkend en door het Ctgb als laag-risico middel is toegelaten. Zo heb je middelen op basis van micro-organismen of stoffen daarvan, middelen op basis van stoffen afkomstig van planten en/of dieren en middelen op basis van zouten en/of mineralen.

Reactie van Peter van 't Westeinde, Coördinator Effectief Middelen en Maatregelen Pakket voor de Boomkwekerij (ZLTO)

'Door de extra druk op het Ctgb, veroorzaakt door de snellere herregistratie van middelen en het werk wat nu door de Brexit vanuit het VK onder andere ook naar Nederland gekomen is, zijn de doorlooptijden inmiddels langer geworden. Dit geeft dus een vertraging op nieuwe toelatingen van zowel chemische als biologische (groene) gewasbeschermingsmiddelen. Dit zorgt dus ook voor een tragere acceptatie binnen de land- en tuinbouw. Ondernemers moeten immers leren werken met de nieuwe middelen en de tijd hiervoor wordt hen nu niet gegund. Dit komt doordat middelen niet verlengd worden met als versnellend effect dat nieuwe middelen minder snel komen. Een oplossing zou zijn dat de 'groene' middelen via een vereenvoudigde weg toegelaten worden. De eisen zouden dus wat lichter mogen zijn.'

'De sector moet de kansen krijgen om de gevraagde vergroening op een goede manier door te voeren'

Er is al overleg geweest met de overheid in de Verenigde Staten waar meer groene middelen op de markt zijn. Wanneer deze dossiers gebruikt mogen worden is hier veel tijds winst te behalen. In het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming 2030 van LNV heeft de sector ook met de overheid afgesproken dat de knelpunten op korte termijn opgelost gaan worden. Dit stukt nu ook door de strengere eisen. Een 120 dagen vrijstelling wordt nu beoordeeld volgens de laatste stand der wetenschap terwijl de reguliere toelating die op dit moment in de markt gebruikt mag worden, gebaseerd is op een dossier wat bijvoorbeeld 10 jaar geleden al is ingediend. Deze eis van het meenemen van de laatste gegevens is een puur Nederlandse eis. Dit gebeurt in andere EU landen niet. Dit geeft onze kwekers een achterstand. Met de huidige eisen is een groen loket voor de aanvraag van groene middelen zoals door enkele Kamerleden voorgesteld dus ook geen oplossing. Er moet politieke durf zijn om de eisen wat te versoepelen (of in lijn te brengen met andere EU landen) waar dat geen extra risico's oplevert. Kortom, de sector moet ook de kansen krijgen om de gevraagde vergroening op een goede manier door te voeren.

Peter van 't Westeinde
ZLTO

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!